

Polskie Stowarzyszenie
Syndrom Tourette'a

Mateusz i tiki

Polskie Stowarzyszenie Syndrom Tourette'a

ul. Szpitalna 5/5
00-031 Warszawa

tourette@tourette.pl
www.tourette.pl

Dla dzieci, żeby mogły dać do przeczytania kolegom
w klasie lub nauczycielowi

Napisała Eleanor Pearl

*Przetłumaczono i rozpowszechniono za zgodą:
Tourette Syndrome Association, Inc.
42-40 Bell Boulevard
Bayside, New York 11361-2820*

Mateusz i tiki

Mateusz miał wiele tików. Tik powstaje wtedy, gdy jakaś część Twojej twarzy lub ciała wykonuje ruchy, których Ty wcale nie chcesz robić. Na początku Mateusz tylko dużo mrugał oczami. Mama zabrała go do okulisty, ale pan doktor uważał, że ma zdrowe oczy.

Następnie Mateusz zaczął robić nagłe ruchy głową i ramionami i wydawać ciche buczące dźwięki. Czasami, gdy był szkole to buczenie stawalo się coraz głośniejsze i wtedy nauczyciele narzekali. Niektóre dzieci w klasie zaczęły mu dokuczać i przezywać go.

Kiedy rodzice Mateusza zobaczyli, jaki jest nieszczęśliwy z powodu tego mrugania i nagłych ruchów i kiedy powiedział im, że nie może powstrzymać tego co robi, zabrali go do lekarza pediatry, który zajmuje się dziećmi. Ale i ten doktor nie potrafił wytłumaczyć, dlaczego robi on te wszystkie dziwne rzeczy. Rodzice postanowili zaprowadzić go do jeszcze jednego lekarza.

Ten doktor był neurologiem i wiedział bardzo wiele o mózgu i o tym, jak rządzi on tym, co wszyscy ludzie robią ze swoimi oczami, głosem i mięśniami.

Pan doktor zbadał Mateusza, zrobił mu różne testy, rozmawiał z nim i z jego rodzicami, po czym powiedział, „Mateusz ma Syndrom Tourette`a”. „A co to takiego?” zapytali rodzice Mateusza, ponieważ nigdy o tym wcześniej nie słyszeli.

Pan doktor wytłumaczył, że Syndrom Tourette`a został tak nazwany od nazwiska francuskiego lekarza, Gilles de la Tourette, który pierwszy opisał to wszystko, co przytrafiło się Mateuszowi, dawno temu, bo w 1885 roku, gdy opiekował się pacjentami z podobnymi problemami

Wytłumaczył, że mózg większości ludzi mówi im, kiedy mają poruszyć rękami lub nogami, albo mrugać oczami czy mówić.

„Ale kiedy masz Syndrom Tourette`a, to jest tak, jakby silnik w Twoim samochodzie ruszył, zanim przekręcisz kluczyk w stacyjce. Nie wiemy na pewno dlaczego tak się dzieje, ale wiemy, że Mateusz nie może nic poradzić na to co robi.” Powiedział także, że wielu lekarzy prowadzi badania, aby poznać przyczynę Syndromu Tourette`a. Wiedzą już, że zaczyna się zawsze w bardzo wczesnym wieku i występuje dużo częściej u chłopców niż u dziewczynek. Zdarza się, że choroba mija z wiekiem, ale nie są to niestety częste przypadki. Jednakże są lekarstwa, które mogą pomóc większości osób z Syndromem Tourette`a.

Lekarze, którzy wiele wiedzą o tych lekarsztwach uważają, że lekarstwa te działają, ponieważ blokują niektóre substancje chemiczne powodujące, że każdy porusza się lub wydaje dźwięki. Każdy ma te substancje w swoim organizmie, ale kiedy ktoś ma Syndrom Tourette`a, to tych substancji jest prawdopodobnie za dużo i dlatego lekarstwa mogą pomóc. Nie można jednak brać zbyt dużo tych lekarstw, ponieważ chce się potem spać, trudno jest uważać na lekcjach i odrabiać zadania. Niektórzy pacjenci uważają nawet, że pomaga im, gdy unikają jedzenia niektórych pokarmów lub picia niektórych napoi, które mogą zawierać szkodliwe substancje chemiczne lub wywoływać u nich alergię.

Pan doktor powiedział Mateuszowi i jego rodzicom, że bardzo ważne jest, aby nie przejmował się zbyt swoimi tikami. „Kiedy się czymś martwisz lub jesteś zdenerwowany, to tiki mogą się nasilać. A gdy ludzie zwracają na to uwagę i dokuczają Ci, to powoduje że jesteś zdenerwowany. Dlatego jest bardzo ważne, aby rodzice, bracia, siostry, Twoi przyjaciele i nauczyciele zrozumieli Twój problem.”

Na zakończenie wizyty pan doktor powiedział Mateuszowi i jego rodzicom, że wiele osób z Syndromem Tourette`a zostało lekarzami, prawnikami, nauczycielami, muzykami i naukowcami. Jedną z największych postaci literatury angielskiej – Samuel Johnson, który napisał pierwszy słownik angielski, też miał Syndrom Tourette`a. „*Nie pozwolili, aby jakieś nieprzyjemne tiki załamały ich lub zniechęciły, i Ty też nie pozwól.*”